

**Bryssel den 30 november 2023
(OR. en)**

16230/23

COH 93

LÄGESRAPPORT

---

från: Rådets generalsekretariat

av den: 30 november 2023

till: Delegationerna

Föreg. dok. nr: 15523/23

Ärende: Sammanhållningspolitikens framtid
– Rådets slutsatser (30 november 2023)

För delegationerna bifogas rådets slutsatser om sammanhållningspolitikens framtid, som godkändes av rådet (allmänna frågor/sammanhållning) vid dess 3989:e möte den 30 november 2023.

Rådets slutsatser om sammanhållningspolitikens framtid

EUROPEISKA UNIONENS RÅD

1. ERINRAR OM sina slutsatser från juni 2022 om meddelandet om den åttonde sammanhållningsrapporten: Sammanhållning i Europa på väg mot 2050 samt sina slutsatser från november 2022 om sammanhållningspolitiken,
2. VÄLKOMNAR att sammanhållningspolitiken sedan den inleddes har varit en grundläggande pelare i EU:s integrationsprocess, som möjliggör konvergens mellan och inom medlemsstaterna, förbättrar medborgarnas välbefinnande och livskvalitet samt bidrar till lika villkor på den inre marknaden,
3. BETONAR att sammanhållningspolitiken måste förbli en hörnsten i EU och att dess enda mål därför måste vara att främja en harmonisk utveckling i hela unionen och stärka dess ekonomiska, sociala och territoriella sammanhållning, samtidigt som man minskar skillnaderna mellan de olika regionernas utvecklingsnivåer och eftersläpningen i de minst gynnade regionerna;

bland de berörda regionerna ska särskild hänsyn tas till dels landsbygdsområden, dels områden som påverkas av strukturomvandlingar och dels regioner med allvarliga och permanenta, naturbetingade eller demografiska nackdelar, såsom de nordligaste regionerna med mycket låg befolkningstäthet, öregioner, gränsregioner och bergsregioner,
4. BETONAR att sammanhållningspolitiken är en politik för alla EU:s regioner, men att mer riktat och anpassningsbart stöd bör säkerställas, särskilt för de mindre utvecklade regionerna, som fortsatt står inför strukturella utmaningar som förvärrats av de många asymmetriska chockerna under den senare tidens kriser, samtidigt som det fortfarande saknas grundläggande infrastruktur och tillgång till tjänster,

5. ÄR MEDVETET OM de yttersta randområdenas särdrag, det vill säga deras strukturella ekonomiska och sociala situation, som förvärras av deras perifera läge, ökaraktär, ringa storlek, besvärliga terräng- och klimatförhållanden, naturkatastrofer och ekonomiska beroende, vilket ökar nya risker och ny bristande jämlikhet som kan påverka den territoriella sammanhållningen i EU som helhet, UPPMANAR kommissionen att fullt ut utnyttja de möjligheter som erbjuds genom artikel 349 i fördraget och systematiskt integrera effekterna av sina framtida lagstiftningsförslag på de yttersta randområdena som ett särskilt kriterium, som del av respektive konsekvensbedömning,
6. ÄR MEDVETET OM de regioner som lider av allvarliga och ständiga, naturbetingade eller demografiska nackdelar, såsom de nordligaste regionerna med mycket låg befolkningstäthet, öregioner, gränsregioner och bergsregioner, och dessa regioners behov av särskilda åtgärder för att kompensera för dessa nackdelar,
7. KONSTATERAR att det trots stöd från sammanhållningspolitiken finns ett antal regioner som befinner sig i vad som beskrivs som utvecklingsfällor eller riskerar att hamna i en sådan, vilket framhålls i EU:s åttonde sammanhållningsrapport; dessa regioner kännetecknas av långa perioder av långsam eller negativ tillväxt med låg produktivitetstillväxt och låga sysselsättningsnivåer; vissa regioner löper dessutom risk att drabbas av kompetensutvecklingsfällor, det vill säga en kombinerad utmaning med minskande arbetskraft och lägre nivåer av högre utbildning; ANSER att sammanhållningspolitiken bör stödja regionala strategier för att undvika dessa fällor,
8. UPPMANAR kommissionen och medlemsstaterna att undersöka hur man kan mäta och utvärdera de olika territoriernas särskilda behov, så att sammanhållningspolitiken efter 2027 bättre kan tillgodose behovet av harmonisk utveckling,
9. KONSTATERAR att sammanhållningspolitiken är långsiktig politik, inte ett krisinstrument, FRAMHÅLLER sammanhållningspolitikens avgörande och beslutsamma åtgärder för att hantera den senaste tidens kriser i syfte att motverka deras negativa socioekonomiska konsekvenser och undvika att befintliga asymmetrier förvärras, ANSER att regelverket för sammanhållningspolitiken bör kunna anpassas till nya och oförutsedda händelser, och erinrar samtidigt om sammanhållningspolitikens långsiktiga omdanande karaktär och strukturella mål,

10. PÅMINNER OM att det finns ett antal nya utmaningar som påverkar ekonomisk, social och territoriell sammanhållning och konvergens; dessa inbegriper demografiska trender, migration, klimatförändringarna och deras negativa konsekvenser, konnektivitet, den gröna och den digitala omställningen, energiisolering, geopolitisk instabilitet vid EU:s yttre gränser, särskilt de östra, eller koncentrationen av verksamhet och befolkning i stora stadsområden som måste hanteras på ett inkluderande och rättvist sätt, så att ingen hamnar på efterkälken; UPPMANAR kommissionen att ta fram alternativ som del av den kommande debatten om sammanhållningspolitiken 2027, för att sammanhållningspolitiken ska ge bättre och mer riktat stöd till regionerna när det gäller att framgångsrikt klara dessa utmaningar, särskilt mot bakgrund av den gröna och den digitala omställningen och olika nivå vad gäller socioekonomisk utveckling,
11. INSER att tillväxtfrämjande reformer kopplade till strategiska investeringar fungerar som en drivkraft för utveckling och resiliens, inte bara för varje medlemsstat utan även för alla dess regioner och med de lärdomar som kan dras inför sammanhållningspolitikens framtid när det gäller att stödja reformer, UPPMANAR kommissionen att som del av den förestående debatten om sammanhållningspolitiken efter 2027 ta fram alternativ för en mer flexibel, effektiv och fokuserad sammanhållningspolitik med tydliga prioriteringar, och för att ytterligare stärka investeringarnas inriktning på resultat och stärka kopplingen mellan sammanhållningspolitiken och den europeiska planeringsterminen,
12. PÅMINNER OM att delad förvaltning och principen om partnerskap har varit en integrerad del av sammanhållningspolitiken, vilket garanterar ett system med flernivåstyrning som bevarar jämvikten i beslutsfattandet mellan kommissionen, medlemsstaterna, regionerna och de lokala myndigheterna, samtidigt som partnerna görs delaktiga, vilket skapar en känsla av ansvar för programmen och utvecklingen samt främjar tillhörighet till det europeiska projektet,
13. PÅMINNER OM vikten av att säkerställa en platsbaserad strategi i utformningen och programplaneringen av sammanhållningspolitiken,

14. MANAR TILL allmän medvetenhet om att inte skada sammanhållningen i all unionspolitik och alla unionsinitiativ, UPPMANAR kommissionen att i stor utsträckning använda territoriella konsekvensbedömningar vid utarbetande av lagstiftningsförslag för att fånga upp de territoriella konsekvenserna för berörda territorier och regioner,
15. UNDERSTRYKER behovet av att säkerställa att programplaneringen och genomförandet av sammanhållningspolitiken inriktas på EU:s sammanhållningsprioriteringar samtidigt som de är flexibla i förhållande till regionernas verklighet och beaktar territoriella särdrag och sårbarheter,
16. BETONAR att det finns ett antal administrativa bördor i förvaltningen av sammanhållningspolitiken som begränsar dess effektivitet och MANAR TILL utforskning av alla möjligheter till förenkling, inbegripet möjligheten att utveckla den så kallade modellen för ”samordnad granskning (*single audit*)”,
17. UNDERSTRYKER vikten av god samhällsstyrning och kapacitetsuppbyggnad i konvergensprocessen och sammanhållningspolitikens effektivitet, på alla nivåer,
18. BEKRÄFTAR att insatser för förenkling också måste garantera höga standarder för förebyggande och bekämpning av bedrägerier och korruption, och BETONAR vikten av att skydda unionens ekonomiska intressen, med beaktande av förordningen om en generell villkorlighetsordning för skydd av unionsbudgeten,
19. BETONAR den komplementaritet och de synergier som behöver stärkas mellan sammanhållningspolitiken och andra relevanta europeiska strategier och initiativ redan från utformningsfasen för att öka deras enhetlighet och effektivitet och minska den administrativa bördan för medlemsstaterna, regionerna och stödmottagarna, och UPPMANAR kommissionen att överväga ett mer strategiskt tillvägagångssätt för att säkerställa en sådan samstämmighet,
20. KONSTATERAR att faciliteten för återhämtning och resiliens infördes som ett tillfälligt instrument för att begränsa effekterna av covid-19-pandemin, INSER vikten av att beakta resultaten av revisionen och utvärderingen av faciliteten för att i god tid dra lärdom av dess resultat,

21. UNDERSTRYKER vikten för medlemsstaterna och deras regioner av och möjligheterna till gränsöverskridande, transnationellt och interregionalt samarbete och samarbete med de yttersta randområdena, och FRAMHÅLLER att ömsesidigt samarbete bidrar till regionernas utveckling och EU:s integration, UPPMANAR kommissionen att underlätta den operativa samordningen av Interreg och instrumentet för grannskapet, utvecklingssamarbete och internationellt samarbete,
  22. UPPMANAR kommissionen att fortsätta det nära samarbetet och diskussionen med medlemsstaterna om de viktigaste inslagen i debatten om sammanhållningspolitiken efter 2027.
-